

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4To/140/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722010089
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6722010089.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov JUDr. Jozefa Mikluša a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23. marca 2023, v trestnej veci obžalovaného X. Z., stíhaného pre trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 242 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zák. č. 227/2005 Z.z., konajúc o odvolaní okresného prokurátora a obžalovaného, proti rozsudku Okresného súdu Zvolen sp.zn. 2T/18/2022 zo dňa 15.08.2022, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora a obžalovaného X. Z. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 2T/18/2022 zo dňa 15.08.2022 bol obžalovaný X. Z. uznaný za vinného z trestného činu sexuálneho zneužívania podľa § 242 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zák. č. 227/2005 Z.z., a to za skutok, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že

v presne nezistených dňoch, v presne nezistenej dobe po mesiaci august roku 2002 najneskôr do 12.06.2005, opakovane, na fare vo farnosti v obci Sása, okres Zvolen, sexuálne zneužíval, v tom čase maloletého Mgr. Z. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorý mu bol zverený do jeho starostlivosti a to tým spôsobom, že po tom, ako získal dôveru maloletého, nadväzoval s ním konverzáciu o sexualite, následne pod zámienkou kontroly zdravotného stavu jeho pohlavných orgánov, po tom, čo sa maloletý obnažil, najskôr pohľadom, bez hmatu, sa vyjadroval k jeho pohlavným orgánom, vysvetľoval mu ako dbať na hygienu a tiež, že sa na pohlavných orgánoch môžu vyskytnúť všelijaké kožné anomálie, ktoré chcel skontrolovať, neskôr ho hladkal, najprv na chrbte, potom aj pod tričkom, pričom takto v objatí si spolu ľahli na posteľ, pokračovali v čoraz intímnejšom hladkaní sa, už aj pod nohavicami na zadku, pričom maloletému povedal, že ho môže tiež pohladíť na intímnych miestach a následne mu navádzal ruku na intímne miesta, sám mu pomohol rozopnúť nohavice, potom už vyzlečení vzájomne masturbovali, ktoré konanie nazval „mojkaním“, čo sa opakovalo niekedy viackrát za týždeň, inokedy s niekoľkotýždňovým, či niekoľkomesačným odstupom, kde minimálne pri dvoch takýchto stretnutiach došlo aj ku orálnemu styku, pričom sa staval do úlohy psychológa a svoje konanie odôvodňoval záujmom o dospievanie maloletého, jeho formáciu počas dospievania a zdôvodňoval tým svoju erudovanosť odpovedí na otázky maloletého ohľadom sexuality, kde v rámci poučania o dospievaní často uvádzal príklady „pederastie“ v rôznych primitívnych afrických kmeňoch, prípadne v helénskom Grécku a zdôrazňoval dôležitosť takéhoto uvádzania dospievajúcich chlapcov medzi dospelých sexuálnym stykom, pričom zvlášť obhajoval hnutie ľudí s názvom „Boyloveri“ a takto konal zneužívajúc závislosť vtedy maloletého Mgr. Z. K., ktorý bol zverený do jeho dozoru, a to aj napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že v danom čase maloletý nedovŕšil fyzický vek 15 rokov, čím týmto svojím konaním poškodenému Mgr. Z. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N., Ulica N. XXX/XX, adresa na doručovanie XXX XX J., K. XX, podľa záverov znaleckého posudku MUDr. V. X. č. XXX/XXXX z odboru zdravotníctvo a farmácia - odvetvie psychiatria, spôsobil ťažkú ujmu na zdraví - posttraumatickú stresovú poruchu, recidivujúcu depresívnu poruchu a akcentovanú osobnosť, ktoré poruchy zdravia u poškodeného vznikli v príčinnej súvislosti s

vyšetrovaným skutkom a ktoré ho v obvyklom spôsobe života obmedzovali od doby spáchania skutku až do súčasnosti, predovšetkým v pracovnej oblasti (neschopnosť uplatniť sa primerane svojmu vzdelaniu), v sociálnej oblasti (izolácia, fungovanie s obmedzenými sociálnymi vzťahmi, uzavretosť) a v osobnej oblasti (narušenie partnerského života, nezaloženie rodiny) jeho osobného života.

Za túto trestnú činnosť mu Okresný súd Zvolen uložil podľa § 242 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, § 40 ods. 1, ods. 3 písm. c) zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005 trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a 4 mesiace nepodmienečne. Podľa § 39a ods. 2 písm. a) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005 okresný súd obžalovaného zaradil na výkon trestu do prvej nápravno-výchovnej skupiny, t.č. ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005 okresný súd obžalovanému uložil aj trest zákazu činnosti - pastoračnej a akejkoľvek inej činnosti s osobami mladšími ako 18 rokov v trvaní 5 rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. zák. súd uložil obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenému Mgr. Z. K. škodu titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 7.926,- Eur.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie včas, ako osoby oprávnené, okresný prokurátor a obžalovaný.

Okresný prokurátor v písomných dôvodoch podaného odvolania uviedol, že podané odvolanie smeruje čo do výroku o treste. Poukázal na žalované obdobie, a to od augusta 2002 do 12.06.2005, čo je obdobie takmer troch rokov, počas ktorých sa obžalovaný dopúšťal žalovanej trestnej činnosti nepretržite. Poukázal tiež na to, že sa jednalo o kňaza, ktorý v spoločnosti požíva vyšší stupeň úcty a dôvery a ktorému rodičia zverovali svoje deti do starostlivosti. Zo znaleckého posudku vyplýva, že u obžalovaného bolo preukázané deviantné sexuálne správanie, a to homosexuálna pedofília. Okresný prokurátor má za to, že nemôže byť zohľadnený odstup času od skutku ku dňu rozhodnutia súdu na prospech obžalovaného. Nesúhlasil s vyjadrením súdu, že uložený trest je primeraný a spravodlivý vzhľadom na individuálnu ako aj generálnu prevenciu. V tejto súvislosti dal do pozornosti, že v danej trestnej veci sa jednalo o kňaza, pričom zneužívanie detí kňazmi je v spoločnosti rezonujúca téma, jedná sa o latentnú kriminalitu a je nevyhnutné, aby v prípade odhalenia tejto trestnej činnosti, boli ukladané exemplárne tresty, obzvlášť prísne, v snahe zabrániť ďalším kňazom v páchaní obdobnej trestnej činnosti. Obžalovaný vystupoval ako autorita, ktorou kňaz k ministrom bez pochyby je, jeho konanie nebolo ojedinelé, vykazovalo deviantné sexuálne správanie, a to homosexuálnu pedofíliu, ktorá sa zreteľne manifestovala v období jeho kňazskej služby a poškodenému svojim konaním spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, keďže zasiahol jeho detskú osobnosť. Okresný prokurátor tiež dal do pozornosti pochybenie súdu vo výroku, keď trest ukladal podľa § 40 ods. 3 písm. c) zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, čo nekorešponduje s ustanoveniami Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005. Záverom okresný prokurátor navrhol, aby odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o treste a vo veci rozhodol sám a uložil obžalovanému podľa § 242 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005 trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov nepodmienečne, pre ktorého výkon zaradí obžalovaného do ústavu na výkon trestu do prvej nápravno-výchovnej skupiny, t.č. do ÚVTOS s minimálnym stupňom stráženia a zároveň mu podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005 uložil trest zákazu činnosti vykonávať zamestnanie kňaza po dobu 10 rokov.

Obžalovaný v písomných dôvodoch podaného odvolania uviedol, že odvolanie smeruje voči výroku o treste, ako aj voči porušeniu ustanovení, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo. Obžalovaný má za to, že v jeho prípade je možné aj uloženie podmieneného trestu odňatia slobody s maximálnou skúšobnou dobou a primeranou maximálnou dĺžkou trestu zákazu činnosti. Namietal, že pred okresným súdom nebol vykonaný dôkaz, list starostky obce Sása, Mgr. F. E., z ktorého podstatnú časť odcitoval. Taktiež súd na hlavnom pojednávaní odmietol vypočuť svedkyňu Mgr. F. E. k osobným pomerom obžalovaného. Súd na hlavnom pojednávaní odmietol tiež vypočuť ako svedkyňu pani Q. Z. k okolnostiam odkázanosti matky na dennodennú pomoc obžalovaného a dopade a postihnutí jej zdravia v prípade odlúčenia od obžalovaného. Obžalovaný má za to, že týmto došlo k porušeniu ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku. V ďalšom texte podaných dôvodov odvolania obžalovaný odcitoval § 31 Tr. zák. účinného do 31.12.2005, § 40 ods. 1 a 5 písm. c) Tr. zák., § 58 a § 59 ods. 1 a 2 Tr. zák., § 242 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31.12.2005. Obžalovaný má za to, že v konaní doloženými dôkazmi jednoznačne poukázal na okolnosti prípadu a pomery páchatela, osobu

obžalovaného, doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, ktoré sú dôvodné na to, že účel trestu sa dosiahne aj bez jeho výkonu len s podmieneným odsúdením s maximálne možnou dlhou skúšobnou dobou, obmedzeniami a povinnosťami a maximálne možným zákazom činnosti. Poukázal tiež na to, že v čase skutku, keď pôsobil ako kňaz v obci Sása, pôsobil veľmi kladne a priaznivo na obyvateľov a farníkov obce Sása všetkými svojimi rôznorodými aktivitami povedľa svojich kňazských aktivít a povinností. Navyše zo súčasného postoja obžalovaného pri jeho suspendácii a laicizácii, keď sa sám iniciatívne priznal biskupovi, de facto sám iniciatívne požiadal o suspendáciu a laicizáciu, voči ktorým nepodával odvolanie, z čoho vyplývajú faktické kroky obžalovaného o jeho úprimnej ľútosť nad svojím konaním. Okolnosti prípadu, pomery páchatel'a, dlhý časový odstup 17 až 20 rokov od skutku, absolútna bezúhonnosť obžalovaného od skutku do dnešného dňa, bez zápisu v registri trestov aj v registri priestupkov, minimalizácia postihnutia matky obžalovaného nepodmieneným trestom obžalovaného, preukazujú, že obžalovaný sa osvedčil, dávajú dôvody postupovať tak, že by použitie nepodmieneného trestu odňatia slobody bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a účel trestu a účel zabezpečenia ochrany spoločnosti bude dosiahnutý aj podmieneným trestom odňatia slobody kratšieho trvania (pod sadzbu dvoch rokov) s akoukoľvek dlhou maximálnou dĺžkou skúšobnej doby a uložením akýchkoľvek zákazov, obmedzení a povinností. Obžalovaný sa de facto od začiatku priznáva ku skutku a lutoval svoj skutok, teda vôbec nie pod ťarchou dôkazov, a to aj v čase nižšej právnej kvalifikácie, čomu zodpovedá okrem iného aj to, že od prvej chvíle v januári 2019 sa vo vzťahu k svojim nadriadeným priznával, sám iniciatívne požiadal o suspendáciu a laicizáciu, kde je bez ohľadu na výsledok trestnoprávných konaní do konca života vylúčený z vykonávania kňazskej služby. Je nevyhnutné zdôrazniť, že tieto procesy inicioval sám, nebola potreba dokazovania v rámci rímskokatolíckej cirkvi. Obžalovaný tiež považoval za nevyhnutné poukázať na záver znaleckého posudku MUDr. M., ktorý konštatuje, že vzhľadom k zmene života a rodinného stavu, keď už nie je v celibáte, znalec nepredpokladá, že by bol jeho pobyt na slobode nebezpečný pre spoločnosť. V ďalšom texte podaných písomných dôvodov odvolania obžalovaný poukázal na rozsudok Okresného súdu Trenčín sp.zn. 4T/6/2017, Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 3To/111/2019, Krajského súdu Prešov sp.zn. 8To/38/2018 a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. Nr 2Tz 33/1971. Čo sa týka porušenia ustanovení, ktoré napadnutému rozsudku rozchádzalo, k tomuto obžalovaný v podaných písomných dôvodoch opätovne zopakoval, že nebola vypočítaná starostka obce Sása Mgr. F. E. k osobným pomerom obžalovaného. Obžalovaný teda navrhol, aby odvolací súd pri udržaní skutkovej vety napadnutého rozsudku a pri udržaní právnej kvalifikácie skutku ako trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 242 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zák. č. 227/2005 Z.z. a pri udržaní výrokov o náhrade škody, rozhodol vo výroku o treste tak, že obžalovanému uloží trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov s podmieneným odložením výkonu trestu odňatia slobody na päť rokov a zároveň trest zákazu činnosti pastoračnej a akejkoľvek inej činnosti s osobami mladšími ako 18 rokov v trvaní 10 rokov alebo aby odvolací súd podľa § 322 ods. 1 Tr. por. po zrušení rozsudku vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, ktorý by vo veci v potrebnom rozsahu rozhodol s vykonaním dokazovania v zmysle intencií obhajoby resp. zistenia odvolacieho súdu.

Obžalovaný následne ešte odvolaciemu súdu doručil podanie, v ktorom uviedol, že požiadal o príspevok na opatrovanie svojej matky a tiež uviedol, že celú náhradu škody už poškodenému uhradil, o čom v prílohe predložil kópie výpisov z peňažných ústavov.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo v neprítomnosti obžalovaného X. Z., za splnenia procesných podmienok v zmysle § 293 ods. 7 Tr. por., krajský prokurátor zotrval na podanom odvolaní a navrhol, aby odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o treste a v nadväzujúcich výrokoch a rozhodol sám vo veci tak, že obžalovanému uloží trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov nepodmienené a zároveň mu uloží aj trest zákazu činnosti s osobami mladšími ako 18 rokov, a to v maximálnej dĺžke, teda 10 rokov. Čo sa týka podaného odvolania obžalovaného, toto navrhol ako nedôvodné zamietnuť.

Naproti tomu obhajca obžalovaného navrhol odvolanie okresného prokurátora ako nedôvodné zamietnuť. Čo sa týka podaného odvolania obžalovaného, pridržal sa písomných dôvodov podaného odvolania. Navrhol pri dodržaní skutkovej vety, ako je ustálená v napadnutom rozsudku, uložiť obžalovanému trest odňatia slobody podmienený s maximálnou dĺžkou skúšobnej doby za uloženia maximálnych obmedzení, povinností a zákazu činnosti. Obhajca obžalovaného mal za to, že uložený trest obžalovanému je neprimerane prísny.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, na základe podaného odvolania obžalovaného a okresného prokurátora zistil, že tieto boli podané oprávnenými osobami, v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, proti ktorému boli odvolania prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému okresný prokurátor a aj obžalovaný podal odvolanie a preskúmal tiež správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadol i pre prípad, ak by tieto odôvodňovali podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por. Po uvedenom procesnom postupe odvolací súd dospel k záveru, že tak odvolanie okresného prokurátora a ani odvolanie obžalovaného nebolo podané dôvodne.

Primárne je nutné konštatovať, že výrok o vine obžalovaného X. Z., ktorý bol uznaný za vinného zo skutku právne kvalifikovaného ako trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 242 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 227/2005 Z.z., na tom skutkovom základe, ako je vyššie uvedené, už nadobudol právoplatnosť, nakoľko obžalovaný vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že sa cíti byť vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, pričom následne podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Tr. por. odpovedal na kladené otázky „áno“, preto okresný súd po procesnom postupe podľa § 257 ods. 8 Tr. por. vyhlásenie obžalovaného prijal a dokazovanie vykonal len v rozsahu o treste a náhrade škody.

Vo vzťahu k uloženému trestu krajský súd konštatuje, že okresný súd prihliadol na všetky skutočnosti a zásady Trestného zákona upravujúce ukládanie trestov, na ktoré je povinný prihliadnuť, a to na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti nápravy, ako aj generálnu a individuálnu prevenciu. Okresný súd dostatočným spôsobom v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, prečo obžalovanému ukladal trest odňatia slobody vo výmere 3 roky 4 mesiace nepodmienečne., teda pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 242 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, za aplikácie § 40 ods. 1, ods. 5, písm. c) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, teda mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody. Krajský súd sa s uvedeným odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil, preto naň v podrobnostiach odkazuje, nakoľko opakovať správne a logické dôvody, by bolo na tomto mieste nadbytočné.

K námietkam okresného prokurátora a obžalovaného uvedeným v podaných odvolaniach vo vzťahu k uloženým trestom (trestu odňatia slobody a trestu zákazu činnosti) krajský súd považuje za nevyhnutné uviesť, že v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Okrem ďalších skutočností, na ktoré je súd povinný pri ukladaní trestu prihliadnuť, patrí aj osoba páchatel'a, pomery páchatel'a (majetkové, rodinné, osobné), či možnosť jeho nápravy. Primeranosť a individualizácia trestu tak núti súd prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, a teda bráni mechanickému postupu pri rozhodovaní o treste. Trest má postihovať v prvom rade páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že obžalovaný sa priznal k žalovanému trestnému činu, tento ľutoval, preto okresný súd správne aplikoval § 40 ods. 1, ods. 5, písm. c) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, teda mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody, i keď okresný súd vo výroku o treste odňatia slobody nesprávne uviedol § 40 ods. 3, písm. c) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, čo však nemalo vplyv na správnosť výmery trestu odňatia slobody.

Takto uložený trest je aj podľa krajského súdu postačujúci, spĺňajúci atribúty generálnej aj individuálnej prevencie, ktorý dostatočne zabezpečí ochranu spoločnosti, ako aj prevýchovu obžalovaného.

Krajský súd zároveň nezistil žiadne zásadné porušenie ustanovení o ukladaní trestu tak, ako to namietal obžalovaný. Treba zdôrazniť, že obžalovaný sa trestného činu dopusti ako kňaz, ktorý v spoločnosti požíva vyšší stupeň úcty a dôvery a ktorému rodičia zverovali svoje deti do starostlivosti. Nešlo o ojedinelý exces, ale trestnú činnosť páchanú od augusta 2002 do 12.06.2005, teda takmer počas obdobia troch rokov. To že sa obžalovaný ku skutku doznal a čin oľutoval, našlo odzrkadlenie v aplikácii § 40 ods. 1, ods. 5, písm. c) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, teda v mimoriadnom zníženia trestu odňatia slobody. Ani odvolací súd, poukazujúc na vyššie uvedené dôvody, keďže sa stotožnil s dôvodmi okresného súdu, nevidel dôvody na ešte väčšie zníženie trestu obžalovanému, napríklad aj vo forme podmienčného trestu odňatia slobody.

Krajský súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku rozsudku z vyššie uvedených dôvodov odvolanie okresného prokurátora a obžalovaného X. Z., považujúc ich za nedôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne pomerom hlasov členov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný